

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

عنوان:

اثرات بازگرداندن منابع مالی شرکت ها به استان

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

خرداد ۱۴۰۳

شناسنامه گزارش

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

عنوان:

اثرات بازگرداندن منابع مالی شرکت ها به استان

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تهیه کننده: نجمه سوری ناصری

ناظر: شهرام عیدی زاده

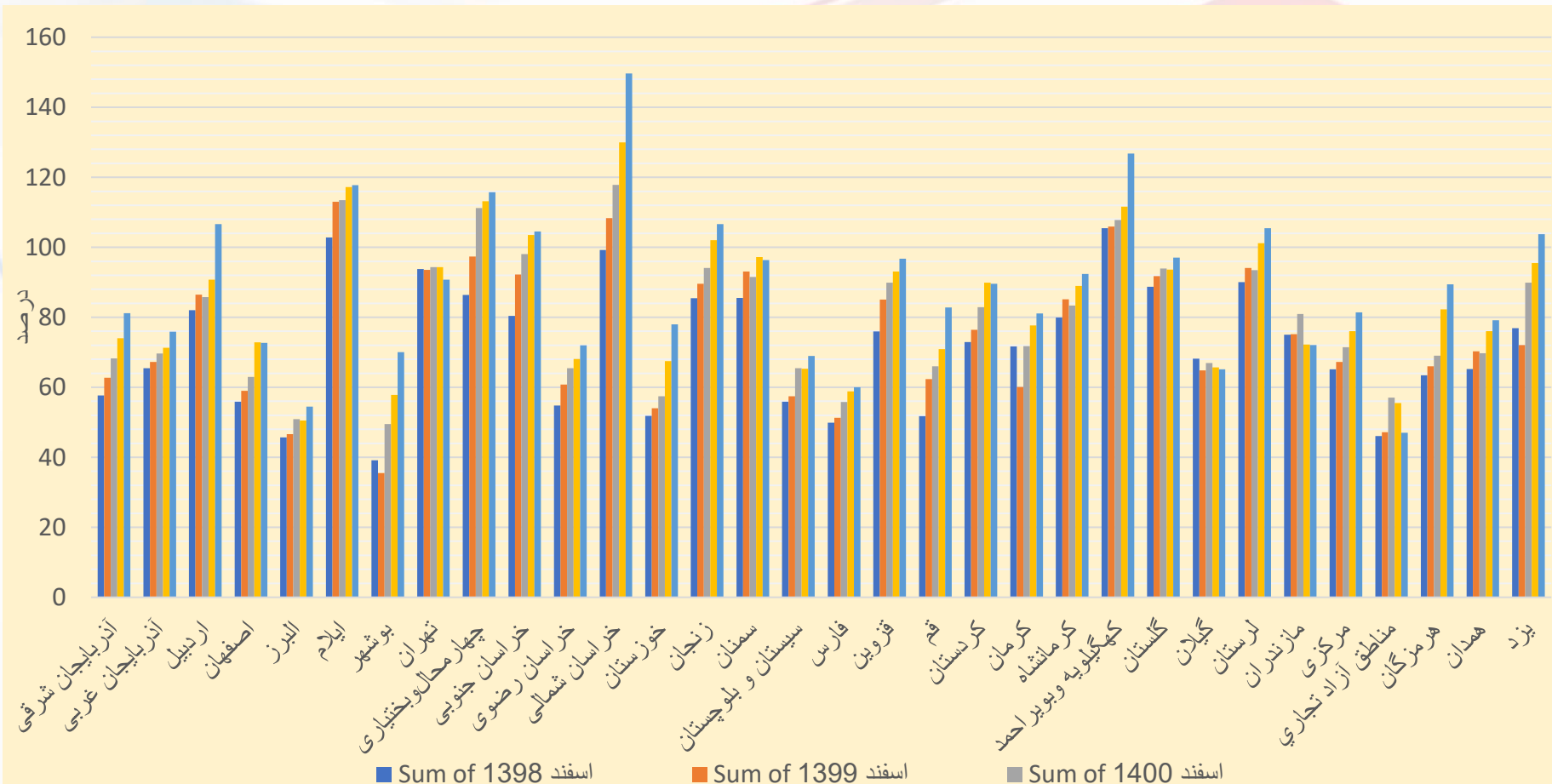
واژگان کلیدی: منابع، تسهیلات، مصارف

تاریخ انتشار: خرداد ۱۴۰۳

نشانی: مشهد مقدس - خیابان امام خمینی - جنب باغ ملی - ساختمان اتاق بازرگانی - کد پستی: ۹۱۳۷۷۳۴۱۹۵

نسبت تسهیلات به سپرده های قانونی در استان های کشور طی سال های ۱۳۹۸-۱۴۰۲

(بر اساس داده های اسفند ماه)

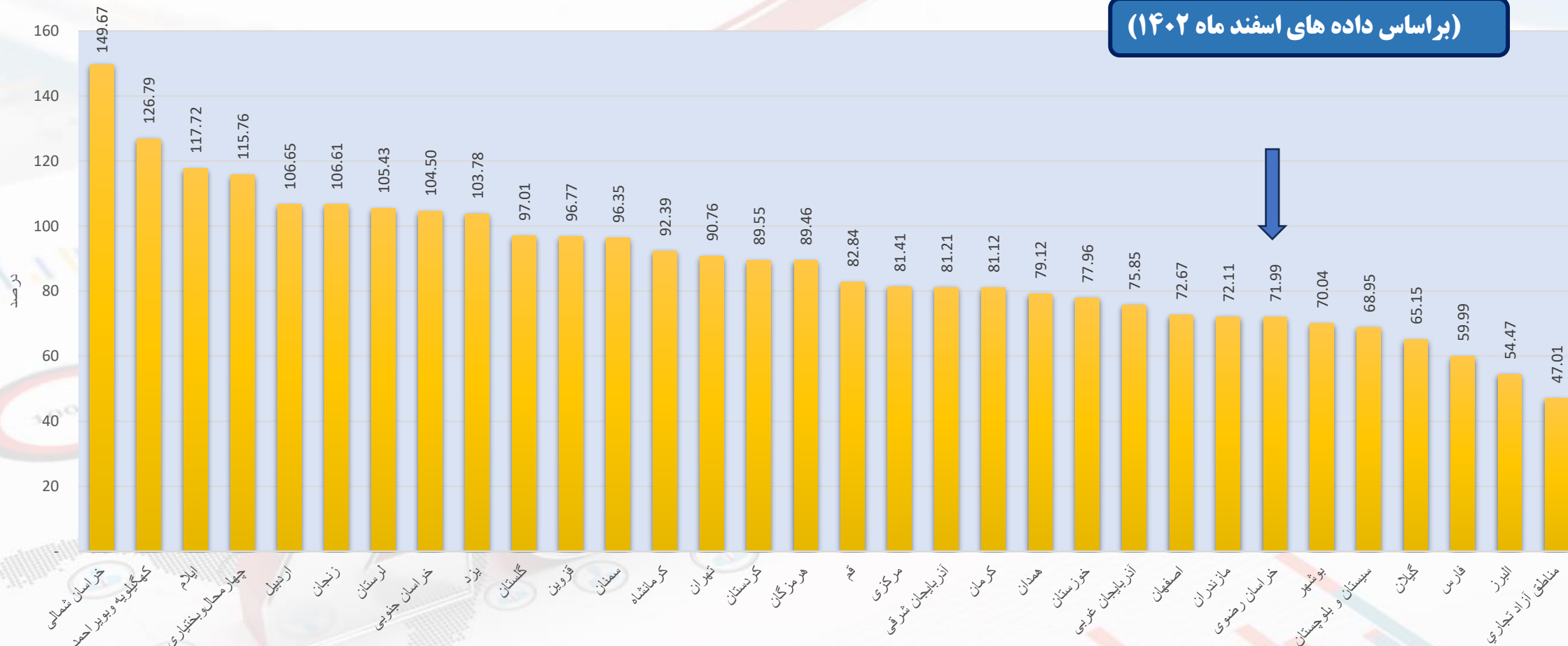

اگرچه طی سال های ۱۳۹۸-۱۴۰۲ نسبت کل تسهیلات به سپرده های قانونی در اکثر استان های کشور (همچنین خراسان رضوی) رشد داشته است، با این حال با ۸۵٪ فاصله دارد.

رتبه بندی نسبت تسهیلات به سپرده های قانونی در استان های کشور

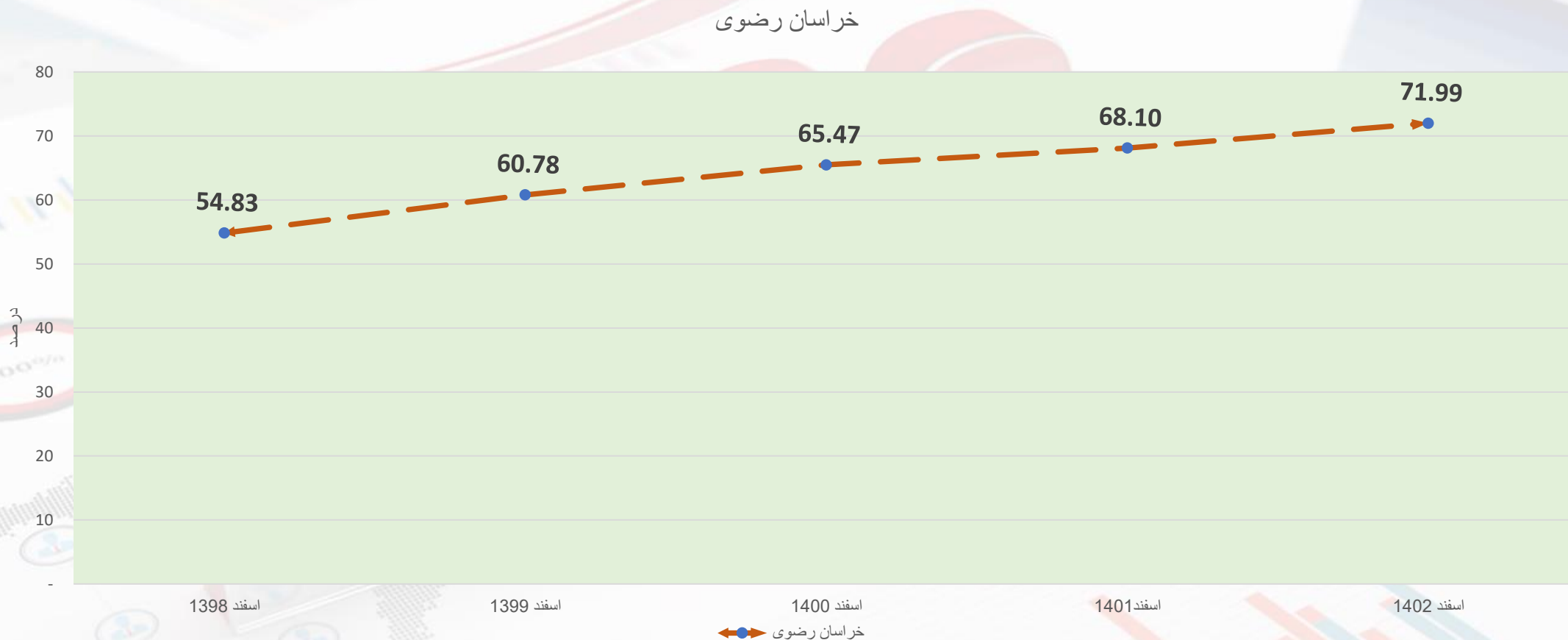
(براساس داده های اسفند ماه ۱۴۰۲)

براساس رتبه بندی در مقایسه با سایر استان ها نسبت تسهیلات به سپرده های استان خراسان رضوی ۷۱.۹۹ درصد است. در حالی که بسیاری از استان ها نسبت بیش از ۸۵ درصد را دارند.

نسبت تسهیلات به سپرده های قانونی در استان خراسان رضوی

(براساس داده های اسفند ماه ۱۴۰۲)

بررسی روند نسبت تسهیلات به سپرده های قانونی طی سال های گذشته در استان خراسان رضوی یک روند افزایش را نشان میدهد.

گزارش وضعیت کل مانده سپرده ها و تسهیلات ریالی و ارزی بانکها و مؤسسات اعتباری

در پایان اسفندماه ۱۴۰۲

جدول کل مانده تسهیلات و سپرده‌های ریالی و ارزی بانکها و مؤسسات اعتباری در پایان اسفند ماه ۱۴۰۲

مبالغ به میلیارد ریال

مقاطع	تسهیلات (جاری و غیرجاری)	سپرده‌ها ^(۱)	سپرده ها بعد از کسر سپرده قانونی	نسبت تسهیلات به سپرده‌ها بعد از کسر سپرده قانونی (درصد)	درصد رشد نسبت به اسفند ماه ۱۴۰۱	
					درصد رشد سپرده ها	درصد رشد تسهیلات
پایان اسفندماه ۱۴۰۱	۵۵,۸۳۳,۱۴۲	۷۲,۷۴۲,۵۲۱	۶۵,۶۰۳,۲۷۳	۸۵/۱	-	-
پایان اسفند ماه ۱۴۰۲	۷۰,۶۸۲,۳۲۷	۹۱,۶۲۹,۲۳۸	۸۲,۹۷۳,۹۹۶	۸۵/۲	۲۶/۰	۲۶/۶

(۱) سپرده‌ها شامل سپرده‌های ریالی و ارزی می‌باشد (سپرده‌های ارزی فاقد سپرده قانونی می‌باشد).

مانده کل سپرده ها بالغ بر ۹۱ ۶۲۹/۲ هزار میلیارد ریال گردیده است که نسبت به پایان سال قبل معادل ۱۸ ۸۸۶/۷ هزار میلیارد ریال (۲۶/۰ درصد) افزایش نشان میدهد.

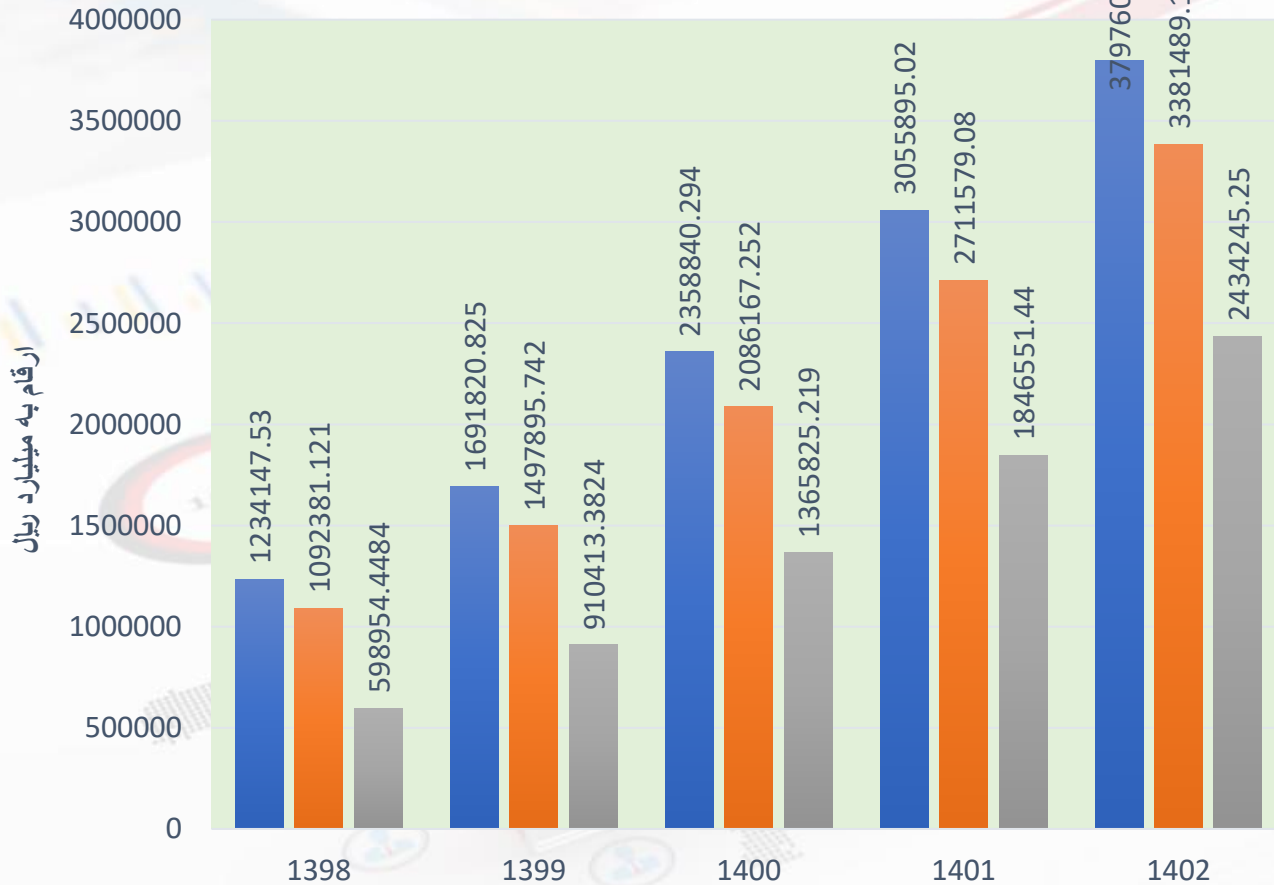
بیشترین مبلغ سپرده ها مربوط به استان تهران با مانده ۴۹ ۲۵۸/۷ هزار میلیارد ریال کمترین مبلغ مربوط به استان کهگیلویه بویر احمد معادل ۲۷۴/۶ هزار میلیارد ریال میباشد. مانده کل تسهیلات بالغ بر ۷۰ ۶۸۲/۳ هزار میلیارد ریال می باشد که نسبت به ماه پایان سال قبل مبلغ ۱۴ ۸۴۹/۲ هزار میلیارد ریال (۲۶/۶ درصد) افزایش داشته است. بیش ترین مبلغ تسهیلات مربوط به استان تهران با مانده ۴۱ ۰۳۳/۹ هزار میلیارد ریال کمترین مبلغ مربوط به استان کهگیلویه بویر احمد معادل ۳۱۰/۰ هزار میلیارد ریال می باشد.

شاین ذکر است نسبت تسهیلات به سپرده ها بعد از کسر سپرده قانونی ۸۵/۲ درصد میباشد که نسبت به پایان سال قبل ۰/۱ واحد درصد افزایش یافته است. نسبت مذکور در استان تهران ۹۰/۸ درصد استان کهگیلویه بویر احمد ۱۲۶/۸ درصد میباشد.

روند تسهیلات، سپرده ها و سپرده ها پس از سپرده قانونی در استان خراسان رضوی

(براساس داده های اسفند ماه طی سال های ۱۳۹۸-۱۴۰۲)

در سال ۱۴۰۲ سپرده ها پس از کسر سپرده قانونی ۳۳۸۱۴۸۹ میلیارد ریال بوده است، که تسهیلات استان با نسبت ۷۲ درصد ۲۴۳۴۲۴۵ میلیارد ریال بوده است. در صورتی که اگر نسبت ۸۵ درصد رعایت میشد، تسهیلات اعطایی مبلغ ۲۸۷۴۲۶۸ میلیارد ریال می بود که تفاوت آن معادل ۴۴۰۰۲۳ میلیارد ریال است، در حالی که بودجه عمرانی استان خراسان رضوی در سال ۱۴۰۲ معادل ۵۴۳۵۳ میلیارد ریال است.

■ سپرده ها   ■ سپرده ها پس از کسر سپرده قانونی   ■ تسهیلات (جاری و غیرجاری)

اختصاص حساب های بانکی به استان های دیگر

یکی از علل مهم بالا بودن رقم تسهیلات و سپرده ها در استان تهران استقرار دفاتر مرکزی بسیاری از شرکت ها و واحدهای تولیدی سایر استان ها در استان تهران بوده و عمده فعالیت های بانکی آن ها از طریق شعب بانک ها و مؤسسات اعتباری استان تهران انجام می شود.

تجمع حساب ها در مرکز موجب کاهش ظرفیت های بانکی در استان ها شده و امکان ارایه تسهیلات به تولید کنندگان و صنعت گران به شدت کاهش خواهد یافت.

در استان خراسان رضوی واحدهای اقتصادی متعددی همچون واحدهای فولادی، معدنی و... وجود دارند که محل فعالیت آنها در استان ولی گردش مالی و حساب های بانکی در سایر استانها است در صورتی که محل فعالیت آنها در خراسان رضوی است و از این محل هیچ عایدی نصیب استان نمی شود.

شرکتهای غیر بومی با هیئت مدیره غیر بومی

شرکتهای غیر بومی با هیئت مدیره غیربومی مستقر در این منطقه، دغدغهای برای حل مسائل استان و محل استقرار معدن ندارند و این اتفاق، طبیعی است. همچنین به دلیل اینکه دفاتر اصلی این شرکتها و شرکتهای فولادی در خارج از خراسان رضوی قرار دارند، بنابراین کل عملیات بانکی این شرکتها و در نهایت پرداخت مالیات در خارج استان صورت میگیرد. از سوی دیگر چون حقوق دولتی معادن هم به خزانه دولت واریز می شود و عملاً تنها در دو سال اخیر بخشی از حقوق دولتی معادن به استان بازگشته، در نتیجه باز هم استان عایدی زیادی از معادن این منطقه ندارد.

شرکتهای مطرح فولادی و معدنی دفاتر خود را به تهران می برند هر چند به لحاظ قانونی، قانون در این زمینه وجود دارد؛ اما بانک مرکزی و دستگاههای نظارتی باید به این موضوع نظارت دقیق داشته باشند و با مجموعههایی که این تخلف را انجام می دهند، برخورد کنند تا حتماً سپرده گذاریها در همان استان خودش باشد و از همان ظرفیت استفاده شود.

تحقق جهش تولید در استان خراسان رضوی

امسال در حالی سال جهش تولید با مشارکت مردم نام‌گذاری شده که تولید و تجارت در خراسان رضوی از گذر حل مشکلات راه‌ها، آزادراه‌ها و ایجاد زیرساخت‌های آب، برق و گاز می‌گذرد و حل هریک از این مشکلات نیازمند منابع مالی است تا فرصت‌های تولید جان دوباره بگیرند.

مهاجرپذیری و سرانه پایین درآمدی در استان هرچه بیشتر ضرورت اشتغال و ایجاد راه‌های درآمد پایدار را نشان می‌دهد.

افزایش منابع مالی و فراگیری آن به عنوان پیش نیاز سرمایه‌گذاری تشکیل سرمایه، ثابت، تولید، اشتغال ایجاد و بسط امکانات آموزشی بهداشتی و رفاهی زمینه توسعه اقتصادی و گسترش عدالت اجتماعی را برای مردم به ارمغان می‌آورد.

محیط کسب و کار

با توجه به واحدهای تولیدی بسیاری که در خراسان رضوی فعال هستند و از امکانات زیرساخت حمل و نقل، دانش، نیروی بومی منطقه، مواد معدنی موجود و زیرساخت‌های انرژی استفاده می‌کنند که باید مالیات این شرکت‌ها در داخل استان پرداخت و درآمد حاصل از فعالیت این واحدها نیز در داخل استان خرج شود.

اما جدای از موضوعات دولتی بسیاری از واحدهای بخش خصوصی نیز به دلیل وضعیت محیط کسب و کار در استان و بعضاً سخت‌گیری‌هایی که صورت می‌گیرد، فعالیت خود را به سایر استان‌ها منتقل کرده‌اند.

مهم‌ترین موانع کسب و کار بیان شده توسط فعالان اقتصادی غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات، دشواری تأمین مالی از بانک‌ها، بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار و رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات، موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی، دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت‌ها در بازار، فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه‌های اجرایی، وجود انحصار، امتیاز یا هرنوع رانت به یک یا تعدادی از رقبا در بازار است که موجب فرار سرمایه از استان خراسان رضوی می‌شود.

نظام بانکی

منشاء سرازیر شدن منابع سپرده ای به تهران از یکسو ظرفیت بانکه‌های مرکز در جذب و نگه داشت مشتریان بزرگ و صاحبان منابع عظیم و ماندگار به واسطه ارائه خدمات و امتیازات ویژه به آنها برخورداری از امکانات، اختیارات و توان کارشناسی بیشتر نسبت به شهرستانها بوده است. نظام بانکی موظف است حسب درخواست متقاضی اقدام به افتتاح حساب و اعطای تسهیلات نموده و نمیتواند برای مشتریان تکلیفی در خصوص تغییر محل دفتر و یا انتقال حساب بانکی به استان محل فعالیت اصلی شرکت ایجاد نماید.

لذا بازنگری در مقررات و ضوابط داخلی و ارتقاء امکانات و اختیارات واحدهای استانی، امتیازات و خدمات ویژه توسط بانک به مشتریان نظیر افزایش سقف اختیارات استانها باعث حمایت از این جریان است و به تسهیل و تسریع آن کمک خواهد نمود

